

Investinor

ESG-rapport 2017

Innhold

Innledning.....	3
Kort om hvordan Investinor jobber med samfunnsansvar (ESG).....	3
ESG og transaksjoner i 2017	3
Organisering av ESG-arbeidet og hvordan det inngår i den daglige investeringsvirksomheten.....	4
ESG-status i porteføljen 2017.....	4
Kartlegging av ESG-status i porteføljen	4
Typer ESG-risiko som er kartlagt	4
Korrupsjon (bestikkelser)	5
Uetiske forhold i leverandørkjeden.....	5
Skadelig miljøpåvirkning.....	6
Oppsummering.....	7
Mål for ESG-arbeidet i den kommende perioden (Q3 2017-Q3 2018)	7
Appendiks.....	8
ESG-status i porteføljebedriften.....	8

Innledning

Kort om hvordan Investinor jobber med samfunnsansvar (ESG)

En god ESG-strategi som innarbeides som en naturlig del av virksomheten er avgjørende for fremtidig suksess for et investeringsselskap som Investinor. Dette for å bevare både vår egen, og porteføljeselskapenes troverdighet for å kunne ha tilgang til gode investeringer og skape sterke resultater over tid. I tillegg har Investinor som et statlig eiet selskap, et særskilt ansvar for å vise vei på ESG-området, eksempelvis innen områder som miljø, etikk, bærekraftige leverandørkjeder og likestilling.

Investinor har operasjonalisert ESG-arbeidet innenfor følgende områder:

Investeringsprosessen: Oppfyllelse av ESG-krav inngår på lik linje med andre investeringskrav når potensielle investeringer skal vurderes. Krav skal enten være oppfylt før investering, eller kunne rettes etter investering. I motsatt fall vil Investinor avstå fra å investere, selv om øvrige investeringskrav er oppfylt.

Aktivt eierskap: Som aktiv eier med forvaltere i styreposisjon, skal Investinor løpende være en pådriver for at porteføljeselskapene utøver et ansvarlig samfunnsansvar. At Investinor alltid vil være en minoritets-eier i porteføljeselskapene skal aldri være til hinder for at det fremsettes krav om tiltak som vurderes som nødvendige.

Exit: I arbeidet med å selge porteføljeselskaper så skal Investinor i forsvarlig grad sikre at ny eier viderefører et tilstrekkelig samfunnsansvar i den solgte virksomheten.

Egen organisasjon: Hvordan Investinor styrer virksomheten og egen organisasjon skal også oppfylle de forventninger til samfunnsansvar som Investinor har som arbeidsgiver.

Viktigheten av samfunnsansvar i utøvelsen av investeringsvirksomheten skal kommuniseres tydelig til omverdenen. Det er tydelige tegn til at både ko-investorer og teamene i selskapene vi ønsker å investere i tar alle aspekter av ESG på alvor – fra miljøhensyn/bærekraft, likestilling, leverandørforhold/ menneskerettigheter, korrupsjon med mer – og at Investinor forventes å gjøre tilsvarende for å være en attraktiv investor. Hovedkanal for slik kommunikasjon er hjemmesiden, offentlige presentasjoner og debatter, mediedekning og publikasjoner.

ESG og transaksjoner i 2017

Investinors ESG-fokus illustreres godt i de transaksjonene som er gjort i 2017. Et stort flertall (syv av ni) har tydelige roller for samfunnsansvar som vektlegges av Investinor.

Eksempler inkluderer:

- Sorbwater (vannrensing),
- Vilmer (aktivitet og sosialisering for eldre),
- Tellu IOT (forbedringer i pasientsituasjonen på sykehus),
- AIA Sciences (effekten av grønnere «smart cities»),
- Phoenix (kreftmedisin),
- Dimension 10 (samhandling via virtual reality, som begrenser reising) og
- Policon (overvåker kraftlinjer så man unngår bruk av kjøretøy/ helikopter for inspeksjon, og kan forlenge levetiden til kraftlinjer).

Organisering av ESG-arbeidet og hvordan det inngår i den daglige investeringsvirksomheten

Ansvar for oppfølging av Investinors ESG-arbeid har frem til 2017 ligget hos kommunikasjonsansvarlig. Etter at denne stillingen er avviklet fra 1.7.2017, så er ansvaret for oppfølging av Investinors ESG-arbeid fra samme tidspunkt lagt til CFO. Denne flyttingen av ESG-ansvaret til CFO kan også ses på som et uttrykk for at Investinor ønsker å trappe opp innsatsen på ESG-området fremover. Det er i den forbindelse utformet en spørreundersøkelse som fra i år gir mer kvantitative svar på status for en del kjerneområder rundt ESG-situasjonen i porteføljen. Denne undersøkelsen vil gjentas neste år slik at Investinor får bedre sporbarhet rundt effekten av ESG-arbeidet som aktiv eier.

ESG-status i porteføljen 2017

Kartlegging av ESG-status i porteføljen

Investinor har gjennomført en kvantitativ undersøkelse av ESG-status blant porteføljeselskapene, for å gi en status på hvilke typer ESG-risiko som vurderes som mest relevante, og hvordan disse er håndtert. 39 av Investinors 42 porteføljebedrifter har svart. To selskaper inngår ikke i rapporten fordi de først kom inn i porteføljen i juni. I tillegg har ett selskap valgt å ikke besvare undersøkelsen på grunn av pågående restrukturering av selskapet. For alle porteføljeselskapene er besvarelsen gjort av CEO, med unntak av to selskaper hvor CFO og CTO har svart.

Undersøkelsen er en oppfølging av ESG-arbeidet etter fjorårets ESG-rapport, herunder at porteføljebedriftene skulle bringe ESG-relevante tema til behandling på styrenivå i selskapene.

En oppsummering av porteføljeselskapenes besvarelser beskrives nedenfor, og følger i mer detalj som vedlagt appendiks.

Typer ESG-risiko som er kartlagt

Undersøkelsen tar for seg følgende tre ESG-risikoer:

- Risiko for korrupsjon
- Risiko for uetiske forhold i leverandørkjeden
- Risiko for skadelig miljøpåvirkning

Når porteføljeselskapene ble bedt om å rangere disse etter relevans for virksomheten, ble resultatet at risiko for korrupsjon og risiko for uetiske forhold i leverandørkjeden oppgis som de mest relevante, mens risiko for negativ miljøpåvirkning anses som mindre relevant. Dette er som forventet, ettersom de fleste bedriftene i Investinors portefølje har forretningsmodeller som sjelden innebærer stor miljørisiko. Porteføljeselskaper med industriell produksjon regulert med utslippstillatelser, konsesjoner og rutinemessige tilsyn fra offentlige myndigheter, er derimot unntak.

I undersøkelsen fikk selskapene også mulighet til å angi andre risikoområder for deres virksomhet. For flere av selskapene som opererer innen IKT-området oppgis misbruk av innsamlet informasjon, og datasikkerhet og personvern som områder som utgjør en risiko.

Mer enn halvparten av porteføljeselskapene rapporterer at de ikke har hatt generell gjennomgang av de valgte ESG-risikoene og håndteringen av disse i styremøter i løpet av de seneste tolv månedene. Dette vurderes å ikke være et tilfredsstillende resultat, og vil bli aksjonert på i kommende periode – blant annet som et hovedtema i Investinors innlegg på CEO-dagen i oktober. Ved oppfølging av dette resultatet mot selskapene gis det ofte uttrykk for at grunnen er at disse temaene på det nåværende tidspunktet ikke er aktuelle, på grunn av selskapets tidlige fase og begrensede omfang.

29 av de 39 selskapene som inngår i undersøkelsen oppgir å ha etiske retningslinjer. At ti selskaper oppgir å ikke ha egne etiske retningslinjer på plass er heller ikke tilfredsstillende, siden etablering av etiske retningslinjer er en investeringsbetingelse for Investinor, som alltid blir kommunisert. Samtlige selskaper har dog vedtatt å etterleve Investinors etiske retningslinjer.

Korrupsjon (bestikkelser)

Korrupsjon

Elleve av de 39 rapporterende porteføljeselskapene oppgir å ha underavdelinger, agenter eller vesentlig omsetning i land og markeder som er assosiert med stor risiko for korrupsjon. 18 av porteføljeselskapene oppgir å ha etablert rutiner for varsling om korrupsjon eller andre uetiske forhold, samt at selskapet gjør bakgrunnssjekk (integrity due diligence) på motparten før den inngår partner- eller agentavtaler. For 24 av porteføljeselskapene blir agenter og andre eksterne representanter for selskapet informert om at det praktiseres nulltoleranse for korrupsjon.

Land hvor porteføljeselskapene har underavdelinger eller lokale agenter domineres av land med antatt lav risiko for korrupsjon, og hele 33 selskaper oppgir at det er helt usannsynlig eller lite sannsynlig at de noen gang har tapt markedsandeler, kontrakter eller anbud som følge av at konkurrenter har vært involvert i korrupsjon eller kartellvirksomhet (prissamarbeid).

De landene hvor porteføljeselskapene har underavdelinger eller lokale agenter er gruppert etter risiko nedenfor. USA, Sverige, De forente arabiske emirater, Kina, Storbritannia, Italia og Hong Kong er de landene som er hyppigst forekommende.

Land med høy CPI-score (Corruption Perception Index), antatt lav risiko

Danmark (91), Finland (90), Sverige (89), Nederland (87), Singapore (87), Norge (87), Canada (83), Tyskland (81), UK (81), Australia (79), Belgia (77), USA (76), Japan (75), Frankrike (70), De Forente Arabiske Emirater (70), Dubai (70) og Chile (70).

Land med middels CPI-score, antatt middels risiko

Polen (62), Sør-Korea (56) Saudi Arabia (52)

Land med lav CPI-score, antatt høyere risiko

Hellas (46), Italia (44), Tyrkia (42) og Kina (37)

Uetiske forhold i leverandørkjeden

Hva vet bedriftene om leverandørene?

Vi ba samtlige porteføljebedrifter om å oppgi hvor god innsikt de mener å ha i sin leverandørkjede, for eksempel når det gjelder uetiske forhold som forurensing, uakseptabelt arbeidsmiljø,

barnearbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering. Bedriftene kunne oppgi egenopplevd innsikt på en skala fra 1 (full innsikt) til 5 (ingen innsikt). Svarene viser at porteføljeselskapene i stor grad synes å ha innsikt i sin leverandørkjede og dermed et godt grunnlag for å vurdere ESG-risiko i den. Fem selskaper oppgir å ha ingen innsikt. Flere av disse har et begrenset antall underleverandører, men temaet vil uansett følges opp med selskapene.

Risiko for uakseptable HMS-forhold, barnearbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering

15 porteføljeselskaper mener det er helt usannsynlig at noen av selskapenes underleverandører er involvert i uakseptable HMS-forhold, barnearbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering, mens 24 mener det er lite sannsynlig, men at det kan ikke utelukkes. Ingen mener det er sannsynlig.

ESG/integrity due diligence eller annen kontroll av leverandører

15 porteføljeselskaper oppgir å ha gjort ESG/integrity due diligence eller annen kontroll av en eller flere av leverandørene selskapet kjøper varer eller tjenester fra. Fire av porteføljeselskapene krever at underleverandørene skal signere en erklæring/klausul som garanterer at uakseptable HMS-forhold, barnearbeid, tvangsarbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering ikke skal forekomme, mens åtte gjør dette i noen tilfeller. Antallet som gjennomfører dette fremstår som lavt, og vil følges opp.

Hvor krevende vil det være å bytte leverandør?

21 porteføljeselskaper oppgir at det er lett å skifte leverandører, og at det får uvesentlige økonomiske konsekvenser for selskapet dersom en av bedriftens viktige underleverandører skulle vise seg å være involvert i uakseptable HMS-forhold, barnearbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering. 17 selskaper oppgir at det er mulig å skifte leverandører, men at dette vil medføre betydelige økonomiske konsekvenser.

Skadelig miljøpåvirkning

Miljøpåvirkning

Syv av Investinors porteføljebedrifter oppgir at utvikling og spredning av miljøvennlige produkter eller tjenester er kjernen i selskapets forretningsmodell.

Av de øvrige porteføljebedriftene oppgir hele 22 at selv om utvikling og spredning av miljøvennlige løsninger ikke er kjernen i selskapets forretningsmodell så *bidrar* denne bedriften til utvikling og spredning av miljøvennlige produkter eller tjenester.

Hvor stor er risikoen for negativ miljøpåvirkning fra porteføljebedriftenes virksomhet?

24 av porteføljeselskapene vurderer negativ miljøpåvirkning som helt usannsynlig, mens 14 porteføljeselskaper vurderer det som lite sannsynlig, men at det ikke kan utelukkes. Tellu IOT, som tilbyr programvare-løsninger for Internet of Things (IoT) gjennom sin TelluCloud platform, oppgir at dette er sannsynlig, ved at man opererer i skyen ved bruk av energikrevende datamaskiner og kommunikasjon. Den negative miljøpåvirkningen på selskapsnivå vurderes likevel som begrenset.

Ingen av porteføljebedriftene har hatt uønskede hendelser som brudd på utslippstillatelser eller lignende i perioden Q3 2016 – Q3 2017.

Grønne KPI-er

Selskapene Kebony, PartnerPlast, Alpinco, Nordic Halibut og Vitux har miljørelaterte måltall eller såkalte key performance indicators.

Oppsummering

Selv om risiko for korrupsjon og risiko for uetiske forhold i leverandørkjeden synes å være den mest relevante typen ESG-risiko i Investinors portefølje, er det flere forhold som taler for at akkumulert risiko er håndterbar. En stor andel av porteføljen er tidligfasebedrifter uten omsetning mens andre opererer i svært regulerte markeder (helse og bioteknologi). Noen selskaper opererer typisk med små beløp eller mange beslutningstakere for hver transaksjon, og andre selger sine løsninger via internett uten fysisk kontakt med kunder. ESG-risikoen vurderes fortsatt å være vesentlig i noen få porteføljeselskaper som har underleverandører eller virksomhet i land med korrupsjonsrisiko. Særlig oppmerksomhet bør rettes mot disse i tiden fremover. I tillegg bør det skje en klar forbedring i å innarbeide håndtering av ESG-risiko som en årlig prosess i alle styrer i Investinors porteføljeselskaper, samt en aktiv oppfølging i hvert selskap av etiske retningslinjer.

Mål for ESG-arbeidet i den kommende perioden (Q3 2017-Q3 2018)

Resultatene fra arbeidet i foregående periode vurderes ikke å være tilfredsstillende. Det må derfor aktivt jobbes for at:

- Alle porteføljebedrifter etablerer ESG-rapportering og oppfølging av egne etiske retningslinjer som et fast punkt i styrets arbeid, minimum på årlig basis.
- Alle porteføljebedrifter som assosieres med ikke uvesentlig korrupsjonsrisiko skal ha compliance-regler, etiske regler samt kursing som berører korrupsjon spesifikt.
- Alle porteføljebedrifter som assosieres med ikke uvesentlig korrupsjonsrisiko skal ha etablerte varslerutiner
- **Som ny målsetting i ESG-oppfølgingen mot porteføljeselskapene vil Investinor også innføre krav til at det skal være kvinnerepresentasjon i alle ledergrupper og styrer innen 3 år etter Investinors investering. Oppfølging og rapportering av dette vil skje på forvalternivå i Investinor. Unntak kan bevilges ved saklig begrunnelse, e.g. dersom selskapet fremdeles ikke har starte rekruttering utenfor oppstartsteamet. For Investinor gjelder egne målsettinger på dette temaet fastsatt av styret.**

Appendiks

ESG-status i porteføljebedriften

ESG-risikoområdene (samfunnsansvarsrisiko) nedenfor er kartlagt i porteføljeselskapene:

Rangering

Hvilken av disse ESG-risikoene (samfunnsansvarsrisiko) mener porteføljebedriften er mest relevant for dens virksomhet? Ranger de fire alternativene («rank in order of relevance»). Hvilken av dem er mest relevant, hvilken er nest mest relevant osv.?

Styrebehandling

Har denne ESG-risikoen og håndtering av denne blitt diskutert på ett eller flere av bedriftens styremøter i løpet av de siste 12 månedene?

ESG-risikoområder	Rangering					Styrebeh.	
	1	2	3	4	Tot	Ja	Nei
Korrupsjonsrisiko	8	10	16	5	39	13	26
Risiko for uetiske forhold i leverandørkjeden	9	14	13	3	39	14	25
Risiko for skadelig miljøpåvirkning	9	8	8	14	39	17	22
Annet	6	1	1	31	38	20	19

Spørsmål	Ja	Nei
Har bedriften etiske retningslinjer?	29	10

Korrupsjon

Spørsmål	Ja	Nei
Har bedriften underavdelinger, agenter eller vesentlig omsetning i land/markeder som er assosiert med stor risiko for korrupsjon?	11	28
Har bedriften rutiner for varsling om korrupsjon eller andre uetiske forhold?	18	21
Gjør bedriften bakgrunnssjekk (integrity due diligence) på motparten før den inngår partner- eller agentavtaler?	18	21
Bli agenter og andre eksterne representanter for selskapet informert om at det praktiserer nulltoleranse for korrupsjon?	24	15

Spørsmål	1	2	3	4	5
Mener bedriften at den noen gang tapt markedsandeler, kontrakter eller anbud som følge av at konkurrenter har vært involvert i korrupsjon eller kartellvirksomhet (prissamarbeid)? 1 = helt usannsynlig 5 = svært sannsynlig	21	12	2	1	2

Spørsmål	Ant.	Land
Oppgi alle de landene hvor bedriften har underavdelinger eller lokale agenter.	9 5 4 3 2	USA Sverige UAE Kina UK, Italia, Hong Kong, Australia

Leverandørkjeden

Spørsmål	1	2	3	4	5
Hvor god <i>innsikt</i> har bedriften i sin leverandørkjede med hensyn til risiko for uakseptable HMS-forhold, barnarbeid, tvangsarbeid og andre menneskerettighetsbrudd, eller diskriminering? 1 = full innsikt 5 = ingen innsikt	4	20	8	2	5

Spørsmål	Svaralternativer	Ant.
Vurder sannsynligheten for at noen av bedriftens underleverandører er involvert i uakseptable HMS-forhold, barnarbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering.	Helt usannsynlig	15
	Lite sannsynlig, men det kan ikke utelukkes	24
	Sannsynlig	0

Spørsmål	Ja	Nei
Har bedriften gjort ESG/integrity due diligence eller annen kontroll av en eller flere av de leverandørene den kjøper varer eller tjenester fra?	15	24

Spørsmål	Svaralternativer	Ant.
Krever bedriften at underleverandørene skal signere egenerklæring, eller inneholder kontraktene med underleverandører klausuler som garanterer at uakseptable HMS-forhold, barnarbeid, tvangsarbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering ikke skal forekomme?	Ja	4
	Nei	27
	I noen tilfeller	8

Spørsmål	Alternativer	Antall
Gitt at en av bedriftens viktige underleverandører skulle vise seg å være involvert i uakseptable HMS-forhold, barnarbeid, menneskerettighetsbrudd eller diskriminering: Hvor krevende vil det være å bytte leverandør?		
	Det er lett å skifte leverandører, og dette får uvesentlige økonomiske konsekvenser for selskapet.	21
	Det er mulig å skifte leverandører, men dette vil medføre betydelige økonomiske konsekvenser for selskapet (for eksempel vesentlig høyere kostnader, forsinkede leveranser til selskapets kunder etc.).	17
	Selskapet er i vesentlig grad avhengig av en eller flere leverandører. Uten denne leverandøren er ikke selskapets forretningsmodell finansielt bærekraftig	1

Miljøpåvirkning

Spørsmål	Ja	Nei
Er utvikling og spredning av miljøvennlige produkter eller tjenester kjernen i selskapets forretningsmodell?	7	32
Dersom utvikling og spredning av miljøvennlige løsninger ikke er <i>kjernen</i> i selskapets forretningsmodell: <i>Bidrar</i> denne bedriften til utvikling og spredning av miljøvennlige produkter eller tjenester?	22	13

Spørsmål	Svaralternativer	Ant.
	Helt usannsynlig	24

Vurder sannsynligheten for negativ miljøpåvirkning fra selskapets virksomhet, for eksempel utslipp av miljøskadelige stoffer, klimapåvirkning, avfallshåndtering etc.	Lite sannsynlig, men det kan ikke utelukkes	14
	Sannsynlig	1